

Editio

Soms zoek je als redacteur bewust naar bijdragen die bij elkaar aansluiten qua thematiek, soms gebeurt dat eerder per toeval. Zoals nu: verschillende bijdragen in dit nummer gaan over vormen van migreren, van menselijke mobiliteit. En eigenlijk is dat niet zo'n toeval: migreren, vrijwillig of gedwongen, is des mensen en van alle tijden.

In een eerste bijdrage vertelt Pieter De Messemaeker het verhaal van de Pools-Joodse familie Alter. Vijf telgen van deze familie kwamen in het begin van de 20e eeuw studeren aan een Belgische universiteit, net zoals honderden andere studenten uit het voormalige Russische Rijk. De auteur volgt hen alle vijf, met bijzondere aandacht voor Wiktor, de jongste Alter. Uit zijn verhaal blijkt duidelijk dat verschillende Belgische universiteiten ontmoetingsplaatsen waren voor de progressieve Europese jeugd én knooppunten van een transnationaal netwerk van politieke activisten. Velen van die buitenlandse studenten-activisten focusten vooral op het thuisfront, maar engageerden zich tegelijk ook in de lokale netwerken. Zo ook Wiktor.

Frank Caestecker analyseert in een volgend artikel de Hongaarse vluchtelingencrisis van 1956. En dat is geen toeval, want het is zestig jaar geleden dat daar een opstand uitbrak tegen het communistische regime. De brutale repressie door de Sovjets dreef toen ruim 200.000 Hongaren op de vlucht. Frank Caestecker was bereid hierover een beschouwend artikel te brengen in *Brood & Rozen*. Hij toont aan hoe vlug de vluchtelingencrisis toen werd ontzenuwd en hoe breed het draagvlak was voor opvang en ondersteuning. Een uniek voorbeeld van hoe de internationale gemeenschap een humanitaire crisis snel kan oplossen. Niet zoals vandaag dus. De economische context was toen anders, maar ook de politiek-ideologische motieven verschilden. De Hongaren werden niet als bedreiging gezien, maar integendeel als vrijheidsstrijders tegen het communisme. Het stemt tot nadenken.

In een volgende bijdrage belicht Eric Torrekens de persoon Willy Weinberg, een Duitse Joodse communistische student geneeskunde die in 1933, toen Hitler aan de macht kwam, naar Nederland vluchtte. Van daaruit kwam hij naar België, om er in Gent verder te studeren. Daar leerde hij de grootouders van de auteur kennen, die overtuigde communisten waren. Eric Torrekens traceerde het ongelooflijke parcours dat Weinberg aflegde tot hij uiteindelijk in Engeland ging wonen. Het is de tweede keer dat Torrekens op basis van een familieherinnering en enkele stukken uit het familie-archief een fascinerend verslag schrijft van een persoonlijke zoektocht.

En dan zijn er de prachtige tekeningen van kinderen uit de Spaanse Burgeroorlog (1936-1939). De tekeningen werden in Spanje gemaakt, in zogenaamde *Colonias Infantiles* of scholen voor kinderen die uit oorlogsgebied geëvacueerd waren. Amsab-ISG heeft die al lang in zijn bezit en intussen zijn ze alle 200 gedigitaliseerd. Een selectie van de tekeningen werd getoond in een expo van Amsab-ISG en het S.M.A.K. in het kader van het Festival van de Gelijkheid. Het S.M.A.K. verzamelde immers ook tekeningen van vluchtelingen uit verschillende opvangcentra.

We zijn trots te mogen aankondigen dat het omvangrijke archief van de ngo 11.11.11 zo goed als afgewerkt is. Archivaris Sofie Vrielynck legt er de laatste hand aan, maar we wilden de inventaris absoluut dit jaar voorstellen naar aanleiding van de vijftigste verjaardag van 11.11.11.

In de rubriek Curiosum draaien we een plaatje over een memorabele actie in het Gentse in de jaren 1980. Gezongen door wijlen Jan Emmery en Walter De Buck. 't Spande toen in Gent.

En dan zijn er nog twee recensies. De eerste over een biografie van Reimond Stijns, voor de meesten onder jullie wellicht een illustere onbekende. Recensent Guido Lauwaert bevestigt dat het literair werk van deze schrijver 'as en stof in het gras' is, maar maakt de auteur van het boek *Hard Labeur* weer levend in zijn commentaar. Willy Verhoysen sluit af met de bespreking van een boek over een intrigerend figuur: *El Impostor*, of De Bedrieger. Hoe je een leven bij elkaar liegt vanuit de wanhopige wens om te worden aanvaard en bewonderd. Hoe groter de leugen, hoe geloofwaardiger die wordt voor velen ...

Een fijn nieuw jaar,

Paule Verbruggen